

Kemianteollisuuden kasvu tasaantui alkuvuonna, mutta oli edelleen korkeammalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Tämä näkyy varsinkin viennissä, jossa kasvua on yhä vuodentakaiseen, muttei juurikaan alkuvuoden lukemiin. Kemianteollisuuden vaikutus Suomen työllisyystilanteeseen on merkittävä. Ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista. Kemianteollisuuden henkilöstömäärä on säilynyt tasaisena koko 2000-luvun.

Kemianteollisuuden kasvu tasaantui alkuvuonna

Kemianteollisuuden liikevaihto kasvoi vuoden 2017 ensimmäisellä vuosipuoliskolla 16 % verrattuna edellisvuoteen. Nousu on tasaantumassa, sillä huhti-kesäkuussa kasvua oli enää 11 % edellisvuodesta, eikä alkuvuonna kasvua enää juuri ollut perättäisinä kuukausina. Kotimaan liikevaihto kasvoi kuitenkin vielä 14 % edellisvuodesta.

Kemianteollisuuden liikevaihto on perinteisesti myötäillyt raakaöljyn hintakehitystä, vaikkakin tänä vuonna liikevaihto on kehittynyt öljyn hintaa suotuisammin. Huhti-kesäkuussa 2017 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 51 dollaria eli 8 % edellisvuoden vastaavaa aikaa korkeammalla.

Kemianteollisuuden tavaravienti kasvoi alkuvuonna muun tavaraviennin tavoin. Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo oli tammi-kesäkuussa 2017 noin 5,7 miljardia, mikä on 17 % edellisvuotta enemmän. Samaan aikaan koko Suomen tavaravienti kasvoi 15 %.

Toisella vuosineljänneksellä kemianteollisuuden tavaraviennin kasvuvauhti puoliintui, mutta kasvoi vielä 8 % edellisvuodesta. Edelliseen vuosineljännekseen verrattuna vienti lisääntyi vain hieman.

Viennin kasvu pääosin öljytuotteiden ja peruskemian hinnoista

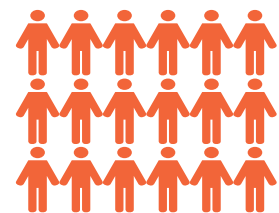
Eniten kemianteollisuuden viennin arvoa nostatti huhti-kesäkuussa öljytuotteet, joiden vienti kasvoi 126 miljoonaa euroa eli 13 % edellisvuodesta. Öljytuotteiden vientihinnat nousivat toisella neljänneksellä 16 % vuoden takaisesta samaan aikaan kun vientimäärät laskivat 3 %. Edelliseen vuosineljännekseen verrattuna vientihinnat alenivat toisella neljänneksellä lähes 7 %.

Peruskemian tuotteiden viennin arvo kasvoi vuoden takaisesta 10 %, mutta supistui aavistuksen edellisestä neljänneksestä. Kumi- ja muovituotteiden vienti pysyi voimasalla ennallaan ja lääkkeiden viennin arvo laski 9 %.

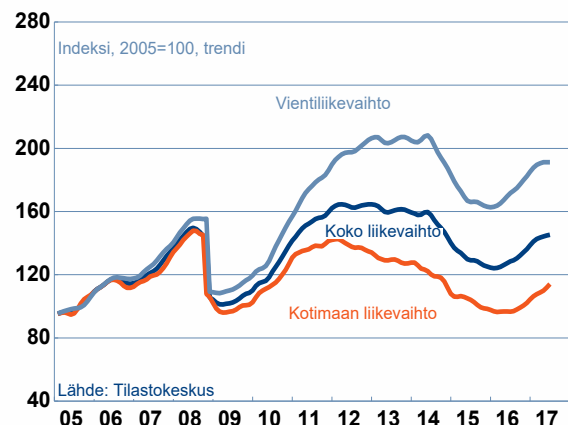
Ensimmäisen vuosipuoliskon suurin vientimaa oli Ruotsi 16 % osuudellaan. Muita merkittäviä vientimaita ovat Alankomaat, USA, Venäjä, Belgia ja Iso-Britannia.

10 kemianteollisuuden työpaikkaa luo

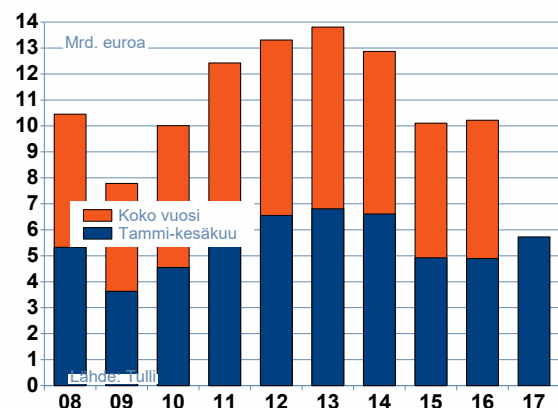
18 muille aloille

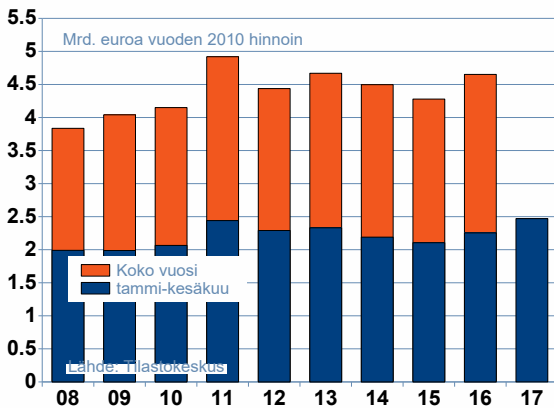
Kemianteollisuuden liikevaihdon arvoindeksi

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo

Kemianteollisuuden arvonlisäys

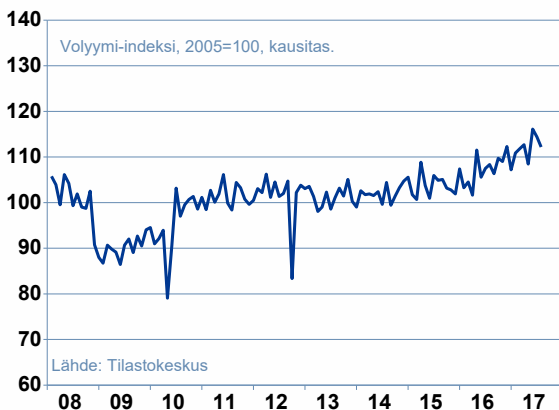
Kemianteollisuuden arvonlisäys kasvaa

Kemianteollisuuden kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi toisella neljänneksellä 9 % vuoden takaisesta. Nousua on jatkunut nyt jo puolentoista vuoden ajan. Arvonlisäys koostuu pääosin alan yritysten työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Peruskemian tuottajahinnat kohoavat

Peruskemian tuotteiden hinnat ovat kohonneet tammi-heinäkuun aikana 8 % edellisvuotiseen verrattuna ja lääkkeiden hinnat ovat nousseet vuoden takaisesta 3 %. Kumi- ja muovituotteiden hinnat pysyivät ennallaan.

Kemianteollisuuden tuotanto

Tuotantomäärät noususuunnassa

Kemianteollisuuden tuotantomäärät kasvoivat tammi-heinäkuun 2017 aikana runsaat 6 % vuoden takaiseen verrattuna. Kemianteollisuuden tuotanto kasvoi alkuvuodesta koko teollisuutta ripeämmin, sillä teollisuuden tuotantomäärät suurenivat samaan aikaan noin 3 %.

Kemianteollisuuden tuotanto-odotukset ovat EK:n Suhdannebarometrin mukaan myönteiset ja tuotannon kasvun odotetaan jatkuvan loppuvuoden ajan.

Yritysten suhdannetilannearviot vakaita

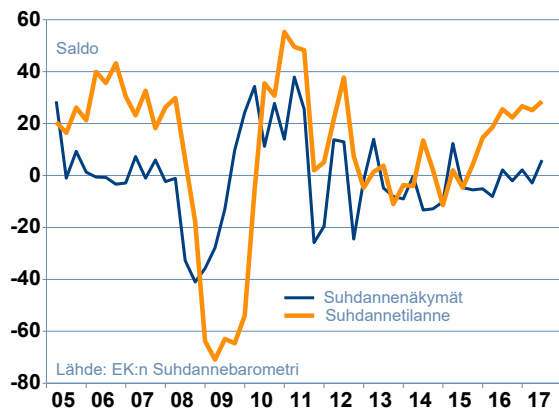
Kemianteollisuuden yritysten suhdannearviot pysyivät likimain ennallaan EK:n heinäkuisessa suhdannekyselyssä. Tämänhetkinen tilanne luonnehdittiin melko yleisesti tavanomaista suotuisammaksi, saldoluku 28.

Lähikuukausien kehitystä kuvaavat suhdannenäkymät ovat hienoisessa nousussa, sillä suhdanneodotusten viimeisin saldoluku oli 6. Hyvästä viimeaikaisesta kehityksestä huolimatta vain 76 % vastaajista arvioi tuotantokapasiteetin olevan kokonaan hyödynnettyä. Tilauskirjat ovat keskimäärin lievästi tavanomaista täydempiä.

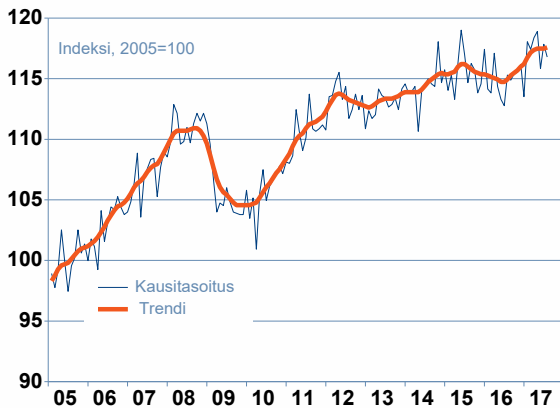
Heikko kysyntä yleisin tuotannon kasvun este

Kysynnän heikkouden arvio rajoittavan toimintaa 13 % kemianteollisuuden yrityksistä. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 5 %:lla alan vastaajista.

Kemianteollisuuden suhdanteet

Kemianteollisuuden palkkasumma

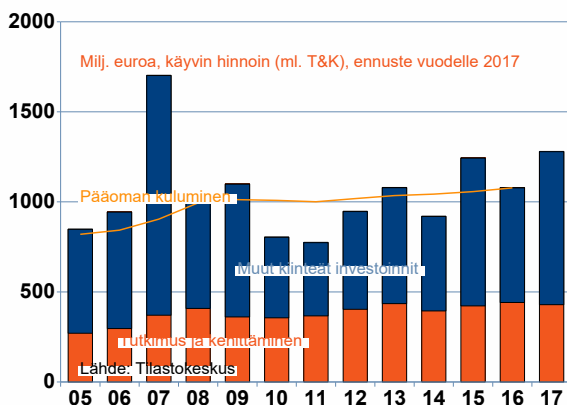

Investoinneissa nousuodotuksia

Kemianteollisuus investoi noin miljardin vuodessa Suomeen ja ala on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa. Investoinneista yli 400 miljoonaa liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Investointeja tehtiin vuonna 2016 lähes 1,1 miljardin arvosta, eli hieman huippuvuotta 2015 vähemmän. EK:n investointitiedustelun mukaan kuluvalle vuodelle on luvassa merkittävä investointitason nousu. Kasvua odotetaan etenkin kiinteissä investoinneissa, jotka kasvaisivat noin kolmanneksen. Tutkimus- ja kehittämismenot pysyivät likimain ennallaan.

Kemianteollisuuden investoinnit

Palkkasumma kohosi

Kemianteollisuuden palkkasumma eli maksettujen palkkojen yhteissumma kasvoi tammi-heinäkuussa 2,6 % vuoden takaiseen verrattuna.

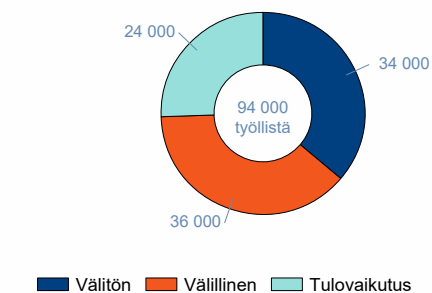
Ansioitasindeksin mukaan palkansaajien nimellisansiot nousivat kemianteollisuudessa vuoden 2017 toisella neljänneksellä 0,4 % edellisen vuoden toisesta neljänneksestä. Kaikkien palkansaajien nimellisansiot nousivat toisella vuosineljänneksellä 0,1 %.

Lähes 100 000 työpaikkaa

Kemianteollisuuden henkilöstömäärä kasvoi EK:n Suhdannebarometrin mukaan hieman alkukesällä 2017, ja henkilöstömäärän odotetaan säilyvän tasaisena syksyn aikana.

Kemianteollisuuden työllisyys on säilynyt suhteellisen vakaana koko 2000-luvun, mikä on olennaista myös osaamisen jatkuvuuden kannalta. Yksi kemianteollisuuden työpaikka luo 1,8 työpaikkaa muille aloille Suomeen. Ala työllistää suoraan, välillisesti sekä tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista. Suoraan työllistettyjä on lähes 34 000, joista suurin osa on peruskemian sekä muovi- ja kumialan yrityksissä.

Kemianteollisuuden henkilöstö

Lähteet: Tilastokeskus ja KPMG

Nopein talouden nousuvaihe luultavasti saavutettu

Talous kääntyi vuonna 2016 nousuun pitkän alakuloisen kauden jälkeen ja nousu vauhdittui tämän vuoden alussa. Viime kuukausina tehtyjen vuotta 2017 koskevien BKT-ennusteiden keskiarvo on 2,9 %. Talouskasvu jatkuu myös ensi vuonna, mutta nousuvauhdin ennustetaan jäävän tämänvuotista vaimeammaksi.

Investoinnit lisääntyvät reilusti tänä vuonna ja myös vientilukemat kaunistuvat heikon lähtötason ja hyvän maailmantalouden kehityksen avittamina. Yksityinen kuluskin pitää varsin hyvin pintansa.

EU:n kemianteollisuudessa maltillista kasvua

Euroopan peruskemian tuotantomäärät suurenevät toisella neljänneksellä 3,6 % vuoden takaisista lukemista. Öljynjalostuksen tuotantolukemat kasvoivat lähes 5 %. Lääketeollisuudessa sekä kumi- ja muovituoteteollisuudessa oli myös hienoista nousua.

Peruskemian EU-luottamusindikaattorit vahvoja

EU:n peruskemian luottamusindikaattori pysyi elokuussa ennallaan pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammalla tasolla. Tuotannon odotetaan lisääntyvän laajalti loppuvuoden aikana.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaas- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketieteollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja väriaineet

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 18.9.2017 käytössä olleisiin tietoihin.

Keskeiset ennusteluvut

Ennustelaitosten heinä-syyskuun ennusteiden keskiarvot

Vuosimuutos tai taso, %	2016	2017**	2018**
Euroalueen bkt	1,7	1,9	1,8
Suomen bkt	1,9	2,9	2,1
Vienti, määrä	1,3	7,5	4,6
Investoinnit	5,2	7,3	3,8
Yksityinen kulutus	1,8	2	1,7
Kuluttajahinnat	0,4	0,8	1,1
Ansiotasoindeksi	0,9	0,3	1,4
Työttömyysaste, %	8,8	8,5	8

Näkyvissä ei ole kasvua, jonka varaan tuudittautua

Suhdanteiden parantumisesta huolimatta vuodelta 2018 odotetaan laskevia kasvulukuja ja julkisen talouden ennustetaan jäävän rakenteellisesti alijäämäiseksi. Tarve työmarkkinauudistuksille on yhä olemassa.

Suomen kannalta tuottavuuden kasvu ja työllisyysasteen nostaminen ovat olennaisia. On tärkeää, että käänne pitää ja aiemmat kilpailukykymeritykset kurotaan umpeen. Viennistä ja tuotannosta vastaavat yritykset, ja niissä myös uudet työpaikat luodaan. Yritykset ovat erilaisia, erilaisissa tilanteissa ja usein kaukana keskimääräisestä. Siksi myös palkanmuodostuksen ja sopimisen pitäisi olla lähellä työpaikkoja; siellä, missä tilanteesta on paras ymmärrys.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen

Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Toimitusjohtaja Timo Leppä

Kemianteollisuus ry
timo.leppa@kemianteollisuus.fi
GSM 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi

Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus